

MAGNA KARTA NA UNIVERZITETITE OD EVROPA

PREAMBULA

Dolupotpisanite rektori na univerzitetite od Evropa, na sobirot vo Bolonja po povod 900 godisninata od osnovanjeto na najstariot univerzitet vo Evropa, cetiri godini pred definitivnoto ukinuvanje na granicite pomedu zemjite od Evropskata zaednica; zalagajki se za sorabotka medu site evropski zemji, cenejki deka narodite i drzavite treba da bidat povece od bilo koga svesni za ulogata na univerzitetite sto ja imaat vo opstestvoto koe permanentno se menuva i internacionalizira, utvrdija deka:

1. na krajot na ovoj Milenium, idninata na covectvoto vo najgolem del ce zavisi od kulturniot, naucniot i tehnickiot razvoj, i ce se gradi vo ramkite na centrite vo oblata na kulturata, znaenjata i istrazuvanje pretstaveni preku univerzitetite;
2. ulogata na univerzitetite za sirene na zanenja medu mladite generacii, podednakvo podrazbira i sluzenje na opstestvoto kako celina cija kulturna, socijalna i ekonomska idnina podrazbira znacitelna investicija vo permanentnoto obrazovanie;
3. univerzitetite na idnite generacii treba da im obezbedat obrazovanie i sposobnosti da ja pocituvaa ramnotezata na priordnata i zivotnata sredina.

Dolupotpisanite rektori od univerzitetite vo Evropa, pred site drzavi i pred sovesta na site narodi, gi proklamiraa osnovnite principi koi moraata sega i sekogas, da ja poddrzuvaa i branat vokacijata na univerzitetite.

OSNOVNI PRINCIPI

1. Univerzitetot, kako avtonomna institucija vo sredisteto na opstestvata, razlicno organizirani zavisno od geografskite i kulturnite nasledstva, na kriticen nacin proizveduva , preispituva, ocenuva i ja prenesuva kulturata preku obrazovaniето i naukata.
2. za da odgovorat na potrebite na sovremeniот svet, univerzitetite vo ramkite na svojata misija vo naukata i obrazovaniето mora da imaat moralna i intelektualna nezavisnost nasproti politickata i ekonomskata mos.

3. slobodata vo istrazuvanjeto i vo obrazovaniето se osnovnite principi vo postoenjeto na univerzitetot, vladite i univerzitetite, sekoj vo ramkite na svoje kompetencii, treba da garantira pocituvanje na ovoj osnoven princip.
4. otfrlujajki ja netolerancijata, i sekogas otvoren i spremen za dijalog, Univerzitetot e idealno komunikativno srediste za profesorite sposobni da spodelat i prenesat znaenja, postojano da go razvivaat preku istrazuvanja i inovacii, a studentite imaat pravo, moznost i sposobnost da se izgraduvaat i gi z bogatuvaaat svoje kreativni potencijali.
5. univerzitetot kako nositel na tradicijata na evropskiот humanizam, ima permanentna griza za dostignuvanje na univerzalnoto znaenje i transcedentalnost, premosuvajki gi site geografski i politicki barieri, afirmirajki ja vitalnata potreba i kreativna neophodnost za zaemno zapoznavawe i interakcijata na razlicnite kulturi.

NACINI

Ostvaruvanjeto na ovie celi preku prifatene principi, podrazbira i efikasni sredstva koi se vo soglasnost so sovremenite uslovi.

1. a da se zacuva slobodata vo istrazuvanjeto i obrazovaniето, soodvetnite instrumenti za nejnino ostvaruvawe treba da bidat dostapni da site clenki od univerzitetската zaednica.
2. angaziranjeto na profesorite kako i reguliranjeto na nivniот status treba da bidat rakovodeni od principot na nedvojbenosta na istrazuvanjeto od nastavata.
3. sekoj univerzitet, pocituvajsi gi svoje specificni uslovi, na svoje studenti treba da im ja garantira neprikosnovenata studentska sloboda i neophodni uslovi za ostvaruvanje na nivnite celi vo oblata na kulturata i obrazovaniето.
4. univerzitetite, osobeno evropskite univerziteti, cenat deka preku razmena na informacii i dokumentacija, preku brojnite zaednicki proekti za unapreduvanje na nastavata, se ostvaruva kontinuiran progres vo oblata na znaenjeto.

Zatoa, uste od svoje najrani pocetoci , univerzitetite ja pottiknuvaat mobilnosta na profesorite i na studentite i smetaat deka edna zaednicka politika na ednakvost na statusot, zvanjata, ispitite, otfrlanje na predrasudite kon razlicnite diplomi, dodeluvanje stipendii, se krucijalni vo ostvaruvanjeto na nivnata misija vo kontekstot na sovremenoto ziveenje.

Dolupotpisanite rektori, vo imeto na svoite univerziteti, se obvrzuvaat deka ce storat se vo ramkite na nivnata moc, da gi ohrabrat i pottiknat drzavite i relevantnite medunarodni organizacii, da ja gradat svojata politika soglasno principite na Magna Karta, koja ja izrazuva ednoglasnosta na slobodno iskazanite zalozbi na site univerziteti.

Bolonja, 18 septemvri, 1988